

Българска

Издание
на Съюза
на лесолюбите
в България

ГОРА

ISSN 1312-7055

Брой 2 (96), год. XX, април 2024 г., София 1303, ул. "Антим I" №17

www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bggora@abv.bg

Общото събрание потвърди политиката на СЛБ по най-актуалните проблеми на горското стопанство и прие промени в състава на Управителния съвет

На 7 март в София се състоя заседание на Общото събрание (ОС) на Съюза на лесолюбите в България. Присъстващите 37 от избраните 44 делегати на ОС приеха отчет на Управителния съвет за дейността на СЛБ за 2023 г. и обсъдиха и приеха годишния финансов отчет за 2023 година. Фокус в отчета за дейността бе върху постигането на поставените в Мандатната програма цели и задачи - участието на представителите на СЛБ в работните групи по Националната стратегия за развитие на горското стопанство до 2030 г. и за промени в Закона за горите и подзаконовата нормативна уредба (Наредба № 8); проведените процедури за номиниране за приза "Лесовъд на годината", на които са връчени почетни знаци, сертификати и съответните парични награди; редовното издаване на вестник „Българска гора“ и поддържането на Интернет страницата на СЛБ; активното участие на СЛБ в срещите на Съюза на европейските лесолюбители и покана за провеждане на 21 редовен конгрес на СЕЛ в България през 2025 година. Бяха обсъдени въпроси от дейността на Съюза за 2024 година.

Взети са решения по постъпили заявления за освобождаване от състава на Управителния съвет на СЛБ - на инж. Мирослав Маринов, зам.-министър на земеделието и храните, за времето докато е в МЗХ, (вх. № 259/21.06.2023 г.) и на инж. Тодор Бонев, по лично желание (вх. № 260/06.03.2024 г.).

Бе взето решение за увеличаване на числеността на Управителния съвет на 35 членове. По предложение на Регионалния съвет - Велико Търново, на мястото на инж. Тодор Бонев за член на УС бе избрана инж. Диляна Чоранова-Коева от ДГС - Свищов; по предложение на РС - Бургас - инж. Петко Георгиев, председател на РС - Бургас; по предложение на РС - Пловдив - инж. Златан Механджийски; по предложение на РС - Благоевград - инж. Петко Ангелов, председател на РС - Благоевград на мястото на инж. Севдалина Димитрова, която работи вече в София.

Коментарирано бе приетото решение през 2023 г. размерът на членския внос от 2024 г. за работещите да стане 24 (двадесет и четири) лева за година, от които 12 лева се превеждат

по сметката на СЛБ, а другите остават на разположение в дружествата. За ветераните размерът на членския внос остава в досегашния размер. Независимо от това, че членският внос не е променян от 2014 г., а разходите непрекъснато се повишават, бе споделено становище, че е възможно някои от членовете на СЛБ да се откажат от своето членство. Това налага да се активизира дейността в дружествата по места, да се отчетат мненията на редовите членове и проблемите, които те поставят.

Беше приет отчет на бюджета като общ размер на приходите и на разходите за 2023 г., както и предложените показатели на проекта за бюджет за 2024 година. Бе прието избраната от Управителния съвет Контролна комисиия в състав - инж. Сашка Иванова, инж. Цвятко Водев и инж. Веселин Ангелов, да прегледа предложението за бюджета, което следва да се провери от счетоводителя и да се направят промени, ако е необходимо, за да се докладва на следващо заседание на Управителния съвет.

Потвърдено бе становището на СЛБ, прието през 2009 г. и потвърждавано многократно след това, за самостоятелност и единство на горското ведомство, включително с предприятията от дървообработващата и мебелната индустрия, представено от проф. Иван Палигоров на първото заседание на Работната група за промени в Закона за горите и подкрепено от почти всички присъстващи в частта за самостоятелност и единство на горското ведомство.

Бе обсъден въпросът за символите на СЛБ - значката и членската карта. След приключването на ремонта на офиса в София ще бъде направен преглед на наличните значки, а за членската карта бе предложено да се поиска оферта за пластика или карта с чип, която да бъде предоставяна на всеки член. Съществуващите технологии позволяват картата със снимка и данните на нейния притежател да се въведе в единен регистър на членовете, който ще се изготвя всяка година след заплащане на членския внос. По този начин ще се постигне строга отчетност за броя на членовете по региони и размера на платения членски внос, което е изискване на приетата счетоводна политика на Съюза на лесолюбите в България.

Седмица на гората - история без край

На стр. 4

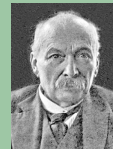
Пет късометражни филма разказват за устойчивото стопанисване на горите

На стр. 5

115 години от създаването на СЛБ

Опознването и умножаването на горското богатство - приоритет за обединяване на колегията

Първият председател на Българското горско дружество - Стефан Дончев

На стр. 8

Как се ражда Седмицата на гората у нас

От пожелтелите страници на списание „Горски преглед“ - орган на Дружеството на българските лесолюбители, наднича едно късно история. История, която ни връща в годините, когато се ражда идеята за Празника на залесяването, който по-късно се превръща в Седмицата на гората. В книжка 8 от 1911 г. в статията, подписана от Ц. Дончев, четем как е уреден празникът в Испания. Имайки предвид, че се подготвя новият Закон за горите (седмият поред), авторът предлага таква събитие да се приеме институционално: „Законият да уреди два празника на залесяване през годината - единият през есента, а другият през пролетта, в които всеки по-възрастен от 15 години български гражданин да засади най-малко по 5 дръвчета в определените от лесничествата места. Фиданките да се вземат от горските разсадници. През тия дни всичките войници и ученици в Царството трябва да бъдат отпуснати и използвани за залесяване“.

В основата на това събитие е заложен доброволен труд на граждани за държавата, която по това време има огромна нужда да създаването на горите по обезлесените и оголени склонове на планините и около населените места. Чак след повече от едно десетилетие идеята стига до практиката с излизането на осмия Закон за горите, с който се урежда провеждането на Празника на залесяването, който за първи път е организиран на 12 април 1925 г., а денят съпада с християнския празник Благовещение. От тази дата лесолюбдската колегия започва летоброенето на Седмицата на гората.

Популярността на Празника се разраства в цялата страна и през следващите години намира огромен отклик. През 1934 г. стажант-лесолюбителят Георги Минков в „Горски преглед“ пише статия „За празника на залесяването“, която завършва с предложението да се провежда Седмица на гората, което е прието.

Първата Седмица на гората се провежда от 15 до 22 април 1934 г., открита е от началника на Отделението за горите и лова Илия Стоянов.

Становище

До: Народното събрание - Комисията за земеделие и гори, Министерството на земеделието, Асоциацията на потребителите на дървесина в България, WWF - България, Изпълнителната агенция по горите

В Народното събрание се спори какво и колко ще се ползва от горите, как да се подобри екологичните им ползи и много други. Очертават се две крайни мнения.

Има много неразбиране от двете страни и оставаме с усещането, че всяка страна чува само себе си. Едините сравняват произведената продукция от горите в Австрия и каква част от нея се ползва. Едините говорят за европейски забрани, но не казват че Европейският съюз няма единна горска политика. Цитират се страни, в които не са забранени голите сечи, а са основни начини на ползване, но не се сравнява себестойността на дървесината, добита по двата начина. Посочват се препоръчителни европейски норми, които при нас вече са задължителни. Чуваме гръмки слова за вековните гори, но не се прави основен екологичен и икономически анализ в това отношение. Не се казват загубите и как ще се обезщетят потърпевшите собственици. Не се прави реална оценка на ползите и вредите от спиране на работата във вековните гори. Изказват се често се позовават на горскостопанските планове и програми, а на практика ги отричат с декрети за ограничаване на интензивността на отглеждани мероприятия. Печалбите не се инвестират в подобряване на условията на труд и механизирани на процесите. Тези крайни мнения, се нуждаят от лесовъдски анализ.

Неизпълнението на годишните разчети за ползване на дървесина

Изпълнението на годишните разчети за добив на дървесина не се достига по следните причини. Първо, в отрасъла се чувства остра нужда от квалифицирани работници. За повече от 20 години работа в горите дърводобивните фирми не въвеждат почти никаква механизация, въпреки че през по-голяма част от периода трупаха печалби. Спирането на работа в един обект поради забрана на вида за сеч води до напускане на работниците, след което те не се връщат. Второ, екологите с агресивна си политика на всички нива успява да наложи модела на „стерилна екология“, който отчита само една страна от сложните взаимовръзки между човека и природата. В зоните за особена защита се въвежда единствено „резервен режим“ на управление, който не удовлетворява значителна част от обществото. Трето, дърводобивният процес остро се нуждае механизация, като тук е важно държавата да подпомогне отрасъла и да окаже помощ на горските фирми - с даване на безплатни кредити от Българската банка за развитие за закупуване на техника, с намаляване на ДДС за консумативи, признаването на

същите привилегии, които се дават на селскостопанските производители, възможност за по-ранно пенсиониране и други.

И накрая - криминализирането на сечите и представянето им в публично пространство като мафиотско действие омаловажава тежкия физически труд, полаган за това национално богатство.

Горскостопанските планове (ГСП)

Позоваването на двете дискутирани страни на горскостопанските планове е нещо много добро и е неочаквано признание. Има нормативно утвърден ред по изготвяне, приемане и задължителна норма за тяхното изпълнение. Това показва, че те са единственият законово изготвен и утвърден модел, който трябва да се изпълнява и в рамките на който двете страни да актуализират исканията си. Изпълнението на ГСП в частта „изведени мероприятия по площ“ нито една от двете страни не повдига. Лесовъдите знаем, че неизпълнението е резултат от недостатъчната горскопътна инфраструктура - това е основната причина да не се постига равностепеност на ползването.

Основната дейност на държавните горски предприятия трябва да бъде изпълнението на ГСП. В тях освен дърводобивна дейност са заложени редица други, които ще доведат до повишаване на екологичните и икономическите показатели на горите. Споровете, при това аргументирани, колко, как и откъде ще се ползва дървесина трябва да се провеждат при изготвяне на ГСП. Участието на повече заинтересовани страни в процеса на планиране ще даде баланс между екологичните и стопанските очаквания от горите. Промените в параметрите, заложени в тях, внасят несигурност в изпълнителите и промяна в бизнес плановете в потребителите на продукти от гората. Под влияние на различни организации и политически натиск нормативната база се изменя с цел задоволяване на лобистки интереси не само за получаване на повече и по-евтина дървесина, включително такива, прикрити под формата за опазване на горите. Практика е да се спрے работа в далечна зона с особена защита и да ти посочат реда, по който може въвеждат забраната да ти разрешат. Всяка забрана е придружена със законова възможност да се преодолее. За ползвателите на продукти от гората тази несигурност води до страх от големи инвестиции.

Вековните гори

Вменяването на препоръчителни европейски норми и превръщането им в задължителни у нас е некоректна практика. Всяка страна определя сама колко от тези гори да стопанисва във фаза на старост и запазването на вековните гори може и трябва да става след екологичен и икономически анализ. Този

процес може да доведе до икономически загуби за собствениците и екологични катаклизми. Трябва да се изясни до каква възраст ще се консервират горите и какъв ще бъде екологичният ефект от това. Ще чакаме ли тези гори да загубят репродуктивните си възможности и да не може да се възобновят по естествен път? Колко от ценната едра дървесина ще си позволим да похабим и защо? Механичното определяне на вековните гори само по възраст, картен материал и таксационни описания е несъвместимо с биологичните закони, протичащи в горите, местните традиции и очакванията на общностите за ползите от това. Тези гори са определени от неправителствени организации, без участието на професионални специалисти и без съгласието на местните жители. Държавата е въвела дълъг и мулен чиновнически ред за смяна на предназначението на горски територии, но свободно допуска смяна на начина и статута на значителни части от страната от шепс хора. Обществото се нуждае и от вековни гори, и от продукти от гората. Не е в интерес на хората и природата по-кресливият да се наложат.

Запазването

на мъртвата дървесина

Искането на всяка цена и навсякъде да се оставят 10 % мъртва дървесина е необосновано и схематично. Това може да стане единствено в зрелите естествени гори. Запазването им в изкуствено създадените горски формации може да доведе до непредвидени екологични усложнения. Спускането на декрет за 10 % мъртва дървесина е неприложимо и противоречи на действащите санитарни норми в горите. Всяко такова решение е свързано с изменение на други нормативни актове, което затруднява практикуващите лесовъди. Този момент трябва да намери своето място в Горскостопанските планове.

Сечите в защитените територии

Със серия от вътрешноведомствени актове са регламентирани сечите в зоните с особена законова защита. Интензивността на мероприятията, техният вид и т.н. са научнообосновани и доказани в практиката. Работи се с удължен турнус и оптимизирана интензивност. Няма друг измислен в света начин при отглеждане на растения освен премахване на непушните. Спирането на отглеждателите грижи за растителните съобщества чрез забрана на сечите е невъзможно. За зоните с особена законова защита още няма изготвени планове за управление и по тази причина обектите на защита са само на книга.

Вододайните зони

В горите действат нормативно

определени правила за работа в тези зони. И не само в тях, нормативите съществуват и за водосборите на язовирите, ползащитните пояси, горната граница на гората, защитата от ерозия и други. Българските лесовъди са единствените, които охраняват тези санитарно-охранителни зони. При формирането на водния баланс ролята на гората е второстепенен фактор, който предпазва почвите, които са водещи в този баланс. Ето защо предпазването на почвите, които на практика не се осъществява от гората. Необходима е нова нормативна уредба за санитарно-охранителните зони. Въпреки това в нашата страна няма единни правила за поддържането и опазването на предмета на защита. Обявява се нещо за защитено и се спира дотам. Не се определя как ще се защитава, кой ще го извършва, как ще стане и с какви средства. Не се говори за обезщетяване на собствениците, а МОСВ прибира екологични такси, които отиват за заплати и бонуси. Когато в резултат на действието на други закони се причиняват вреди на гората, и двете страни мълчат. Въведените абсолютни забрани по екологичната мрежа „Натура 2000“ прекъснаха възможността да се създават високопроизводителни интензивни горски култури, които биха намалили натиска върху горите и задоволили част от нуждите на потребителите. Наложителна е актуализация на тези територии и признаването на доказани и вече аклиматизирани високопроизводителни дървесни видове - зелена дуглазка, сортове и видове тополи, акация и други.

Размерът

на незаконната сеч

Ние приемаме само официалната статистика, изготвена от държавна институция, която е отговорна за това.

Сравняването с Австрия

В сравняването с горското стопанство на Австрия едините се аргументират с начина на ползване на вече произведената продукция, а не обсъждат климатичните условия, а другите посочват аргумента с количеството на валежите. При нашите условия нормално е да ползваме 75 % от годишният прираст. Така ще можем да осигурим просто възпроизводство на горските ресурси. Добивът на качествена дървесина в Австрия става с отглеждани сечи. Не става със забрана и определена интензивност от жълтите павета. Намалената интензивност на сечите единствено затруднява работата на терен. Предвидените по ГСП количества се усвояват на два или три пъти, което повишава себестойността.

Горските пътища

Недостигът на изградена горско-пътна инфраструктура се чувства навсякъде. Това води до завишено ползване на достъпните горски масиви. Ползването от едни и същи насаждения ги изтощава. Призивите за спиране на строителството на горски пътища са популистски и не помагат на екологичната обстановка в горите. А да не забравяме колко е важна достъпността на горите при превенцията и овладяването на пожарите. Все още „вис в въздуха“ собственичеството на горските пътища. Пътищата в националните паркове са собственост на Министерството на земеделието.

Необходима е нова нормативна уредба за горските пътища, които понастоящем са оставени без средства за поддържането им, а се ползват свободно от всички.

Кой трябва да изготви анализ

„Зелените“ предлагат Изпълнителната агенция по горите да изготви анализ. Коректно е трите страни - ИАГ, преработвателите и еколози, да направят свой анализ, като отговорят на следните въпроси:

1. Какъв процент от прираста трябва да се ползва? Как и с колко ще задоволяват горите индустрията и населението със суровина? Кога, къде и как ще създаваме насаждения за ускорено производство на дървесина?
2. Колко и как да се отделят вековните гори, като се вземе предвид сегашната практика на удължен турнус?
3. Как ще се реализира защитата на защитените по закон хабитата, местообитанията защитени зони. Как ще се компенсират загубите на собствениците?
4. Как да се развива горската инфраструктура и до какви нива?
5. Как ще въведем механизация в дейността, извършвани в горите?
6. Как държавата ще помогне на отрасъла?
7. Създаване на самостоятелно горско ведомство ще отговаря ли за всички горски територии или ще се развива отговорността както досега?
8. Провеждането на сечите в горите как и с колко ще подобри производителността и качеството на дървесината?
9. Как ще се приемат горскостопанските планове и какъв ще е редът на тяхното изменение? Как ще се следи за тяхното изпълнение?
10. И в заключение - трябва се предложи взаимоприемлив и обективен начин за изчисляване на незаконния дърводобив.

Февруари, 2024 г.

Д-р инж. Светозар МИХАЙЛОВ
Доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ

Структурните реформи, реорганизации и институционални промени в горския сектор: поуки и очаквания

Тъй като през последните няколко години въпросът за необходимостта от институционална реформа в държавния горски сектор е особено актуална, смятаме за полезно да направим кратък исторически преглед на структурните и институционалните промени в сектора, които през последните 40 - 50 години са многобройни.

1. Първи етап 1976 - 1991 г.: Разпадането на единния горско-промишлен сектор

Прегледа на първия етап започваме, връщайки се в далечната 1976 г., когато с Указ № 861/16.06.1976 г. се закрива Министерството на горите и околната среда и се създава отново Министерството на горите и горската промишленост (МГП). Към МГП се връщат мебелната и целулозно-хартиената промишленост, а горско-промишлените комбинати стават горскостопански комбинати (ГСК). Това е периодът, когато обемът на дървообработка е намалял, а задачите по стопанисването на горите и лесокulturните мероприятия са получили сравнително по-голяма тежест.

Десет години по-късно с Решение на Народното събрание (ДВ, бр. 25 от 28.03.1986 г.) МГП се закрива, прекратяват се държавните функции на съществуващата по това време Национален аграрно-промишлен съюз (НАПС) и се създава Министерството на земеделието и горите (МЗГ), като се определят и функциите му. Пак през 1986 г., само два и половина месеца по-късно, с Разпореждане № 11/1986 г. на МС се преобразува - ДСО „Стара планина“ в СО „Стара планина“ като самостоятелно юридическо лице и Инженерната стопанска организация „Лескомплект“ в Комбинат „Лескомплект“, също самостоятелно юридическо лице, със седалище в София и с определен предмет на дейност.

През 1986 г. Министерският съвет създава Асоциация по горско стопанство и горска промишленост (АГСП), която да осигурява и планово-регулаторни функции по отношение на Горско-промишления комплекс (ГПК), държавните ловни стопанства, Комбинати „Горска техника“ и „Горстрой“. В края на същата 1986 г. още една реорганизация „подобрява“ работата в горското ведомство. С Указ № 4443 от 26.12.1986 г. на Държавния съвет е одобрено Решение на Народното събрание, според което

1. Създава Съвет по селското и горското стопанство при МС, който да осъществява единно държавно ръководство на аграрно-промишлените комплекси в страната. Същият съвет може да издава решения в областта на селското и горското стопанство, които имат сила на актове на МС.

2. Закрива МЗГ и възлага на МС да определи органите и организациите, които да поемат функциите на закритото министерство.

В изпълнение на Указ 4443 на Държавния съвет Бюрото на МС издава Разпореждане № 8 от 30.01.1987 г. за структурни промени в селското и горското стопанство, като най-напред дава съгласието си да се преобразува Асоциация „НАПС“, а след това определя основните функции и задачи на Асоциация по горско стопанство и горска промишленост, а именно: а) Осъществява нов подход в използването на горите и превръщането им във високодоходен отрасъл, на пълна финансова и валутна самоиздръжка, със значим принос в развитието на народното стопанство; б) Прогресивно технологично обновление на горскостопанското производство и преструк-

туриране на дървообработващата и целулозно-хартиената промишленост и дълбочино използване на дървесината и т.н.

Възлага на АГСП, като асоциация от нов тип, да осъществява следните държавни функции: а) Планира дейността на ГСК, Стопанските комбинати „Горска“ и дървообработваща техника“ и „Горстрой“ и държавните ловни стопанства; б) Осигурява изпълнението на националните баланси на дървесина; в) Упражнява контрол по опазването на горите, по лова и риболова; г) Осъществява международно сътрудничество в областта на горите и горската промишленост.

Като основни членове на АГСП участват самоуправляващите се стопански организации: 1. Горскостопанските комбинати; 2. СО „Стара планина“ - София; СО „Целулоза и хартия“ - София; СК „Горска и дървообработваща техника“ - гр. Станке Димитров; СО „Дърводелство и строителство“ - Коми АССР; СК „Горстрой“ - гр. Елин Пелин; Център за електронизация, нови технологии и подготовка на кадри - Пазарджик, с който Институтът за гората при БАН осъществява интегрирана дейност и е на двойно подчинение - на АГСП и БАН.

С ПМС № 6 от 02.02.1987 г. се присема Правилник за функциите и дейността на Съвета за селско и горско стопанство при МС. Шест-седем месеца по-късно, пак през същата година, Народното събрание със свое Решение № 2656 от август 1987 г. извършва още една съществена реорганизация:

1. Закрива четири съвета при МС, в т.ч. и Съвета за селското и горското стопанство.

2. Създава четири нови министерства, между които и Министерството на земеделието и горите. С Разпореждане на МС № 16 от ноември 1989 г. се закрива АГСП като активите и пасивите ѝ се поемат от МЗГ. С Указ № 215 от февруари 1990 г. Държавният съвет открива Комитет по горите и горската промишленост (КГП) - при Министерския съвет. Същевременно възлага на МС да определи функциите и задачите на КГП.

Структурата на Комитета по горите и горската промишленост към 1990 г. включва: Централно управление; поделения на стопанска сметка - 14 фирми за стопанисване, ползване и опазване на горите - в София, Благоевград, Пазарджик, Пловдив, Стара Загора, Кърджали, Смолян, Бургас, Варна, Русе, В. Търново, Сливен, Ловеч и Берковица, със 146 горски и 19 ловни стопанства към тях; Фирма „Горска техника“ в гр. Станке Димитров и Фирма „Горстрой“ в гр. Елин Пелин; 18 фирми за дървообработване, производство на мебели и дограма, някои от които имат поделения - дървообработващи и мебелни предприятия; Държавна фирма „Мургаш“ - за ловен туризъм; Фирма „Целулоза и хартия“; Комбинатите „Лескомплект“ и „Лесоимпекс“ - за търговска и пластмасовна дейност (внос и износ); СО „Дърводелство и строителство“ - Коми АССР; Център за електронизация и нови технологии „Горисмет“ - Пазарджик; Главен информационен център - София; Нормативно изследователско бюро по организация на труда - София; Предприятие „Горснаб“ - София - за търговско-снабдителна дейност, и Държавна фирма „Агролеспроект“ - София; и поделения на бюджетна сметка - около 30, включващи 2 опитни станции - в Бургас и Свищов, 3 лесозащитни станции - в София, Пловдив и Варна, 2 горски селекционни станции - в София и Пловдив, около 15 техникума и средни професионални техниче-

ски училища за горско стопанство, дървообработване и външна архитектура; Тополюво стопанство - Пазарджик, Редакциите на списанията „Горско стопанство“ и „Дървообработваща и мебелна промишленост“ - София, и други.

Накратко за този първи период „основното постижение“ е разделянето на горскостопанския от дървопереработателния сектор, четири реорганизации и преструктурирани, каквито са правени не през 5 или 10 години, а почти всяка година, а в определени периоди и по-често. От многобройните структурни реорганизации на горското ведомство е видна липсата на ясна визия за развитието му и наличието на по-скоро административно-кадрови интереси от страна на управляващите, отколкото търсене и намиране на най-подходящата форма на управление на сектора „Гори“. Липсата на устойчивост в институциите и тяхното управление в този преходен период е особено показателен за сектора който управлява огромния горски ресурс на страната и определила жизнената среда на населението ѝ.

II. Втори етап - 1989/1991 - 2011 г.: Работа в условията на пазарна икономия и приватизация на създадените дружества за извършване на стопанските дейности в сектора

Известно е, че след 10.11.1989 г. в България стартира преходът от планова към пазарна икономика. Малко след това стартира и съответните институционални промени в държавния горски сектор с още по-голяма сила. С Решение №5/16.01.1991 г. на МС, КГП става Комитет по горите. Горскостопанските комбинати с техните поделения се трансформират в 167 държавни горски стопанства и държавни дивечовъдни станции. Контролът по изпълнението на горскостопанските дейности е възложен на 15 районни дирекции по горите.

По това време в ДПС се формират две относително самостоятелни звена за управление: първо направление, наречено „зелено“, и второ направление - „екологосъобразно ползване“. Другите поделения на ликвидирания ГСК са преобразувани в ООД-та - 15-17 търговски фирми, 5 районни ремонтни работилници и „Агролеспроект“. За съжаление през следващите години се доказва, че поредното реструктуриране с концентрация на горския капитал в създадените търговски дружества за търговия с дървесина е неуспешен. Тези дружества, по едно на територията на всяка една от районните дирекции по горите, не изпълниха функциите за централизация на горския капитал, приемайки други форми на съществуване му, тъй като заработиха като комисионери - паразитни структури, функциониращи на гърба на ДПС и ДПС.

Този модел в горското стопанство, състоящ се от държавно горско стопанство и търговски дружества за търговия с дървесина, се оказа напълно неуспешен, още повече, че потенциалът за развитие на търговските фирми по това време не бе достатъчен. Те бяха непрекъснати дължници на държавните горски стопанства, постоянно акумулираха незаслужено високи доходи, които не бяха използвани за закупуване на технологичното оборудване и/или за обновяване на производствения потенциал, а се изразходваха потребителски. На практика държавата през този период не съумя да се възползва от съществуващите закони за управление на търговската дейност и не успя да направи необходимите промени в горското законодателство, за да подпомогне това.

От края на 1994 г. някои от местните държавни териториални поделения на Комитета по горите стартират процес на преобразуване и вписване от съда в изпълнение на Заповед № 313 от 21.12.1994 г. на председателя на КГ към Министерския съвет и на основание чл. 10 и 12 от ЗГ от 1958 г. (отм.) се преобразуват от държавни лесничейства в горски стопанства, а впоследствие в държавни фирми, държавни дивечовъдни бази (ДДБ) и други форми, чиято същност е търговски предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон. На практика това са т.нар. държавни дивечовъдни станции (ДДВС), повечето от които съвпадат с някои от сегашните ловни стопанства.

Приватизацията на държавна собственост в горскостопанския отрасъл започна да се реализира в период, когато в страната вече се наблюдаваше оживление в икономиката след тежката криза от края на 1996 и началото на 1997 година. В съответствие със завената политическа воля за радикални икономически реформи от страна на управляващото тогава правителство бяха направени съществени промени в приватизационното законодателство, осигуряващи възможности за използване на широк набор от приватизационни инструменти от страна на оторизираните държавни органи.

Успоредно с действието на тези обективни обстоятелства започна обречена и в законодателството, обезпечавашо дейността в горския сектор, като в кратък период бяха приети нов Закон за горите и Закон за възстановяване на собствеността върху гори и земи от горския фонд. Философията на тези закони се изразяваше в създаването на условия за трайно установяване на различни форми на собственост върху горския капитал и регламентиране на отношенията между различните икономически субекти. Независимо от това държавата през този период остава най-големият собственик на гори с 84 % от горските територии в страната. Формално процесът на приватизация беше предшестван от организационно реструктуриране на горскостопанските подразделения и в резултат от този акт бяха обособени отново държавните лесничества като бюджетни структури в състава на Националното управление по горите (НУГ), имащи право да упражняват стопанска дейност, и търговски акционерни дружества, в капитала на които беше съсредоточена основна част от активите на горскостопанското производство. Към 2000 г. в държавния горски сектор има създадени различни търговски дружества, основно с държавно участие: 58 ЕАД, впоследствие приватизирани или обявени в ликвидация, 3 ЕООД, 11 ООД и 7 АД, някои от тях приватизирани, преобразувани или обявени в ликвидация. Чрез действия си, свързани със създаването на тези дружества, държавата има за цел да се освободи от непосредственото администриране на горскостопанското производство, създавайки търговските дружества с цел стимулиране на предприемачеството и последващата им приватизация.

На практика осъществяването на приватизацията на държавен капитал в системата на горите започна в края на 1999 г., като в периода до средата на 2001 г. бяха сключени приватизационни сделки за над 41 предприятия, т.е. на около 70 % от общия брой ЕАД, и само 4 сделки (6,5 %) - в периода от средата на 2001 до края на 2005 година. След като се провеждат пазарни промени и основен компонент на тези промени е именно приватизацията на огромна по своя

дъл държавна собственост върху активи на горскостопанското производство, възниква въпросът дали е постигната или поне запазена ефективността на равнището на работа от предшестващите реформите период? **Всёобщото мнение на лесовъдската колегия е, че отделянето на стопанската дейност и приватизацията на структурите, реализиращи такава дейност, с цел формирането на конкурентна среда, в която те да функционират съвместно с новопоявяващите се пазарни субекти в краткосрочен период, е довело до изключително негативни тенденции на развитие на горския сектор. През 2002 г. вече е постигнат максимум в приватизирането на държавни активи и процесът продължава с много слаби темпове.**

Новопоявяващите се икономически субекти след 1999 г. нямаха достатъчен финансов ресурс и необходимата материално-техническа база, за да обезпечат производството на достатъчни обеми горскостопанска продукция, предвид и спецификата на самия производствен цикъл. Трайният спад в обема на добиваната дървесина и липсата на реална конкуренция между отделните пазарни субекти с оглед постигане на по-добри условия при покупко-продажбата доведоха до значителното и трайно увеличаване на цените на отделните дървесни и недървесни продукти.

Определено може да се направи заключението, че административно извършеното с помощта на политическата система отнемане и прехвърляне на движими (средства за производство) и недвижими материални и други активи през периода 1997 - 2001 г. от горскостопанските предприятия в над 75 търговски дружества доведе до обезпечаване на капитала, до неговото разграбване и накрая в повечето от случаите до ликвидацията или до фалита на търговските дружества (малко от тях биват добре управлявани, приватизирани и продължават работата си в сектор „Гори“). Успоредно с това, чрез Закона за горите, държавните лесничейства бяха лишени от стопанска дейност и им се вмениха контролно-охранителни функции. Като резултат от това не бяха постигнати значими икономически ефекти, които да стимулират устойчивото развитие на този толкова важен за националната икономика сектор предвид специфичните ползи, които той предостига за цялото общество. Приватизацията успя единствено да разреши въпроса, свързан с отстраняването на монопола на държавата върху собствеността на горския капитал. Определено може да се каже, че инициаторите на реформите проведени след 1998 г., заложиха на грешен модел на управление, основан на премахването от пазара на ползването на горски ресурси на най-големия собственик на такъв ресурс - държавата, независимо от евентуалните „добри“ намерения за поставянето на горското стопанство в среда на пазарна икономика, чрез отделянето на стопанска дейност от дейността на лесничействата.

В периода от 1999 до 2002 г. държавните лесничейства все още са лишени от стопанска дейност и изпълняват основни функции по опазване и контрол в горите, маркират, комплектоват и предлагат на процедури лесосечния фонд, а фирмите, занимаващи се с изпълнение на стопанските функции в горите, основно дърводелци, стават все по-слаби, което е причина за сериозни проблеми в сектора. Това

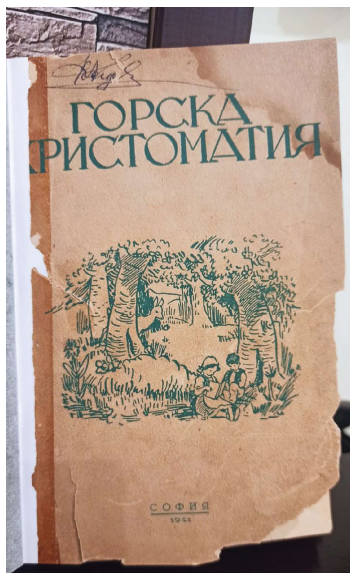
Четиво за чиновници

Седмица на гората - история без край

През 1941 г. по случай предстоящата Седмица на гората министър-председателят Димитър Кушев чрез Дирекцията на горите и лова и нейния директор Илия Стоянов възлага на Йордан Бакалов, известен поет, с псевдоним Стубел, да състави сборник от произведения, посветени на гората и дивата природа, написани от видни български автори. Сборникът е предназначен за всички читатели и особено за деца и по-младото поколение: „За всички - млади и стари, бедни и богати, граждани и селяни, защото гората е еднакво нужна и еднакво полезна, и еднакво откъщава на всички, които не са съумели да я оценят, да я обикнат и да я запазят.“ Сборникът е наречен „Горска христоматия“.

Йордан Стубел е популярен писател и поет, който издава народно-религиозни песни, народни приказки и стихове за деца. По същото време работи и в литературно-художествения отдел на Радио София, като по това време излиза и стихосбирката му за деца - „Игличина полянка“. Творчеството му е известно като източник на обич, патриотизъм, образование и трудолюбие. „Горска христоматия“ излиза и се разпространява по време на Седмичката на гората с ръкописно посвещение на Цар Борис III: „Българи, обичайте и пазете горите! Те красят нашето Отечество и са източник на богатство, здраве и сила за народа ни“.

В книгата, подредена като текстове и илюстрации, талантливо

Първото издание на „Горска христоматия“, 1941 г.

ят поет е включил народни песни, посветени на гората, произведения на най-известните по онова време български учени, поети и писатели - проф. д-р Асен Златаров, д-р Димитър Стефанов, Иван Вазов, Христо Ботев, Елин Пелин, Димчо Дебелянов, Йордан Йовков, Петко Славейков, Ангел Каралийчев, Дора Габе, Асен Разцветников, Антон Страшимиров, Младен Исаев, Илия Волан и други. Незабравимо е

Четири издания на „Горска христоматия“ - 1941 г., 1997, 2008 и 2020 г.

написаното от Елин Пелин: „Света гора има, свето поле нема!“ и Молбата на гората „Човече ... Чуй молбата ми: Използвай ме, не ме унищожавай!“

През 1995 г. от дядо Коце - лесовъд Коце Коцев, тогава на 95 г., получих подарък - няколко стари лесовъдски книги, между които открих и „Горска христоматия от 1941 година“. Комитетът по горите през 1997 г. я преиздаде като

пълно копие, пак по случай Седмичката на гората.

През 2008 г. със собствени средства издадох сборника „Горска азбука“ и трето, преработено и допълнено, издание на „Горска христоматия“, която дарих на горските стопанства и на всички депутати от Народното събрание (предстоеще промяна на Закон за горите). В изданието добавихме биографични данни за авторите и произведения

на Николай Хайтов, Дончо Цончев, Йото Пацов и други съвременни автори. През пролетта на 2020 г. наднационалното Сдружение „Инициатива Единиене“ с председател акад. Стефан Воденичаров отново преиздаде „Горска христоматия“ с още допълнения - беседи на Петър Дънов, творбите на Йордан Радичков, подробни описания на защитените природни територии от инж. Георги Петрушев и други, обогатена със снимки и илюстрации.

Споделям тази информация като история за непреходен принос към Празника на залесяването, приобщаването и възпитаването на децата и младите хора в обич и преклонение пред гората. Надявам се и в бъдеще тази история да продължи - година след година, период след период и да няма край.

А защо е „Четиво за чиновници“? Защото от тях зависи как ще празнуваме Празника на залесяването и какво ще бъде участието на младите хора и цялото българско общество, на което трябва да повтаряме думите на видния ловен деец Иван Сокачев: „Където има култура - има гора, където има гора - има култура“.

А за политици и други, свързани с раяването на българската гора, ще припомня виковите на горския Метю от разказа на Николай Хайтов „Горският дух“: „Ей-ей, хора, не кърдисвайте гората (*бел.ред. - не колете гората*), лошо ще ви стигне!“

Инж. Валентин КАРАМИФИЛОВ

Кратки новини

МЗХ. Публично представяне на резултатите по проект на Института за гората - БАН, за ползащитните горски пояси се състои в Добрич. В работата на форума взеха участие зам.-министърът на земеделието и храните д-р инж. Мирослав Маринов, изпълнителният директор на ИАГ инж. Стоян Тошев, директорът на Института за гората проф. Георги Георгиев, лесовъди и научни работници. Темата на проведената дискусия бе „Влошаване на здравословното състояние на ползащитните горски пояси в

Североизточна България и възможност за подобряване и реконструкция“.

FAO. На 20 март Организацията по прехрана и земеделие - FAO, иницира уебинар на тема „Иновации в управлението на пожари: интегриране на науката, технологиите и традиционните знания в системите за оценка на опасността от пожари и ранно предупреждение“. Инициативата бе посветена на Международния ден на горите - 21 март, като тази година мотото бе „Гори и иновации. Нови решения за един по-

добър свят“.

СЗДП - Враца. Още в края на февруари служители на ДГС - Монтана, залесиха 1200 топови фиданки на площ 20 дка в землището на с. Владимирово. Тази пролет дейностите по залесяването ще бъдат извършени изцяло от служителите в ДГС - горски надзиратели и администрация, и с доброволен труд.

СИДП - Шумен. На 19 март започна прелетното залесяване на територията на ДГС - Шумен, в землището на с. Овчарово, а в работата на терен ще се включват

служители и работници на Стопанството. На 147 дка ще бъде извършено попълване на щерова култура. Заради засушаването през последните години прихващането е по-ниско и това налага да се извърши попълване в новата гора. Фиданките, които ще бъдат използвани при залесяването, са от разсадника в Горна Оряховица.

ЮДП - Смолян. От МЗХ на ДГС - Смилян, бе разрешен отстрелът на кафявата мечка. Издаването на разрешителното се наложи след констатиране на четири нападения от една и съща мечка

и нанесени щети върху домашен добитък. Разрешителното ще бъде валидно до 31 декември 2024 година.

ДПП „Шуменско плато“. Акция по почистване на нерегламентирано изхвърляне на отпадъци на територията на Природния парк провежда служителят С техниката, с която разполага Дирекцията, са събрани и извозени до временно депо над 70 гуми, строителни и битови отпадъци. ДПП „Шуменско плато“ призова гражданите да не замърсяват защитената територия.

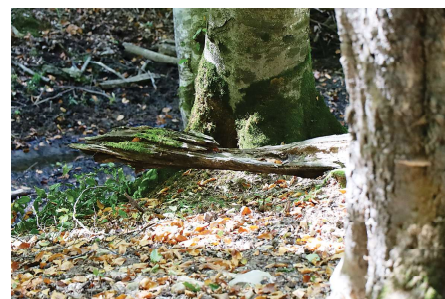
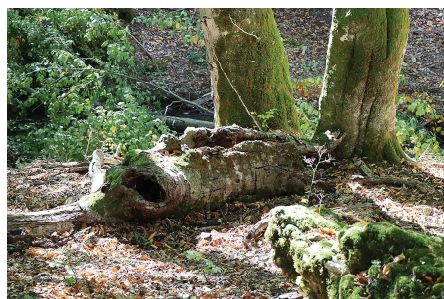
Любопитно

Природата твори чудати създания

Природата е велик творец! Творенията ѝ понякога са просто в ...краката ни. Стига да имаме очи, в една гора можем да видим не само достолепните дървесни великани, живи и протягащи към небето вековните си клоно, но и едни невероятни чудати създания. Фантазията ни може да „дорисува“ какво ли не в тази картинка, на която се натъкнахме в гората

на Държавното горско стопанство - Лесидрен. Покрити с мъх, падналите отдавна стъбла на дърветата останаха в обектива на фотографа като загадъчни и приказни обитатели на старата букова гора.

Снимки: Йордан ДАМЯНОВ

Пет късометражни филма разказват за устойчивото стопанисване на горите

Премиерата на петте късометражни филма, посветени на добрите практики при управлението на горите, разработени от WWF - България, и продуцентската компания за документални филми за дивата природа „Биота Филмс“ по сценарии на д-р инж. Станислав Лазаров - лесовъд на частна практика, се състоя на 14 март в София.

Филмите разглеждат опазването на водните ресурси при горскостопанските дейности, добрите практики за опазване на оставащи живи дървета при дърводобив, биотопните дървета и тяхното опазване, контрола на инвазивни неместни видове в крайречни гори, дърводобива и предизвикателството за устойчивото управление на горите в България.

Поредицата е насочена към широка аудитория, като наред с полезни факти за природата и гората поставя и дискусийни теми и казуси от теренната работа, предлага възможни решения и добри прак-

Екипът, участвал в създаването на филмите (от ляво надясно): Ива Николова и доц. Борис Николов от „Биота Филмс“, д-р инж. Станислав Лазаров и Нели Дончева

тики за справяне с тях в помощ на горските служители.

„Промотирането на устойчивото стопанисване на горите е сред основните сфери на работа на WWF. Горите отдавна не се разглеждат само като източник на дървесина. Те предлагат и изпълняват множество функции и услуги, които трябва да бъдат използвани разумно. Всички кадри, поместени във филмите, са заснети в горски стопанства в България. В някои от тях

са включени реални горски работници и служители в ролята на главни действащи лица“ - сподели Нели Дончева, ръководител на програма „Гори“ във WWF.

Поредицата, заснета от „Биота Филмс“, е достъпна на български и английски език на YouTube канала на WWF.

Очаква се и премиерата на следващия, шести филм от поредицата.

Юлия СЪБЧЕВА

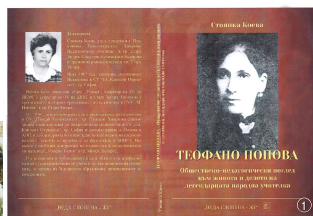
В памет на Теофано Попова - майката на лесовъда Васил Попов

На 18 януари в Стара Загора Стоянка Коева - изследователката на делото на видната просветителка Теофано Попова, която е майката на един от най-достоините синове на нашето горско дело, представи книгата си. Книгата „Теофано Попова“ излезе в навечерието на 95-годишнината от смъртта на легендарната народна учителка (сн. 1).

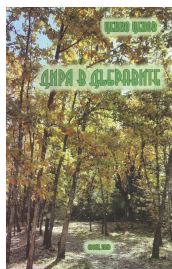
Същия ден в нейна памет община Казанлък организира възпоменателно тържество в СУ „Антим I“, където Теофано Попова е била 9 години учителка, както и видна общественичка в града. Книгата беше представена от авторката.

На 21 януари бившите възпитаници, живели в създадения от народната учителка Дом за сираци в Стара Загора, положили цветя пред паметника ѝ и отда-

доха почит към нейния достоен живот (сн. 2). Всички получиха книги от авторката.

Нови книги

Ценко Ценов, „Дири в дъбравите“, Издателство „ВИДЖИ“, 2023 г., 159 стр.

Д-р инж. Ценко Ценов - лесовъд и до неотдавна ръководител в централното горско ведомство, предлага на читателите сборник от разкази от дългия си и успешен професионален живот.

Книгата, която по своята същност е мемоарна, а авторът преминава по своя „булевард на времето“, е изпъл-

нена със спомени и размисления, поднесени деликатно, но с дължимото уважение към любимата му професия. Повечето колеги знаят и помнят страстта на д-р Ценов към знанията, науката, към прогресивни теории и практики за гората. Но книгата разкрива и чисто човешката му обич към гората и нейните труженици, защото тези спомени от преживени събития са преминали през сърцето на лесовъда.

Годишнини

Инж. Лазар ВУТОВ на 90 години

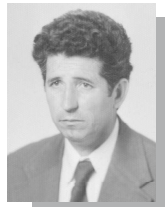

Роден е на 25.02.1934 г. в с. Караш, Врачанска област. През 1959 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Работи в ГС - Елешница, като директор до 1964 г., след което постъпва в РДГ - Благоевград, където се пенсионира през 1994 г. като заместник главен директор по стопанисването на горите.

Инж. Вутов е изтъкнат лесовъд и ръководител, отдал много сили за правилното стопанисване на горите и има значителен принос в създаването на съвременно горско семеprinизводство.

Инж. Иван ДЮЛГЕРОВ на 90 години

Роден е на 12.02.1934 г. в с. Хаджидимово, Благоевградска област. През 1960 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Постъпва на работа в ГС - Момчиловици. От 1971 г. е на работа в ГСК - Пазарджик, където е директор на Горско стопанство - Пазарджик, след което - от 1990 г. - до пенсионирането си през 1994 г. -

работи в РДГ - Пазарджик, където ръководи залесяването и дейността на разсадниците.

Цялостната дейност на инж. Дюлгеров е свързана със създаването на хиляди декари нови гори и правилното стопанисване и ползване на горите.

Инж. Тодор РОЧКОВ на 80 години

Роден е на 24.03.1944 г. в с. Кондофрей, Пернишка област. През 1970 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Започва работа като проектант в „Агрореспект“ и взема активно участие в изготвянето на много лесоустройствени проекти. През 1979 г. постъпва в ГСК - София, където от 1991 до 2005 г. е директор.

Инж. Рочков е изявен лесовъд, изградил се като добър ръководител, който умело се справя с трудностите, свързани със стопанисването и ползването на горите, и допринесъл за подобряване на работата на горските стопанства.

Инж. Стефан БЕРОВ на 75 години

Роден е на 20.03.1949 г. в с. Левочево, Смолянска област. През 1972 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Започва работа като началник на ГТУ в ГС - Смолян. През 1876 г. постъпва в ГСК - Смолян. От 1999 до 2003 г. е зам.-директор на РУГ - Смолян.

Инж. Беров се изявява като лесовъд с отлични познания и професионален опит и с определен принос за успешно развитие на горското стопанство в Родопите.

Инж. Стоян ДИМИТРОВ на 75 години

Роден е на 24.02.1949 г. в с. Хан Аспарухово, Старозагорска област. Завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1975 година.

Постъпва на работа като началник ГТУ в ГС - Гурково. След това работи в ГС - Мъглиж. От 1991 г. в продължение над 20 години е директор на ГС - Стара Загора, където се пенсионира през 2012 година.

Инж. Димитров е добре подготвен лесовъд и ръководител, с дългогодишен практически опит и съществен принос за правилното и на високо професионално ниво стопанисване на горите.

Структурните реформи, реорганизации и институционални промени в горския сектор: поуки и очаквания

От стр. 3

довежда до поредната реформа, свързана със стартиране на преобразуването през 2001 - 2002 г. на някои от държавните леснически в държавни горски и ловни стопанства, държавни фирми, държавни дивечовъдни бази и др. - държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон (това са основно някои от сегашните държавни ловни стопанства).

В този период държавният горски сектор започва да се възстановява, горското стопанство започва да функционира като единна система, съчетаваща горскостопанското планиране, функциите по опазването и контрола и ползването на горските ресурси. В рамките на преобразуването държавни дивечовъдни станции се развива пълния цикъл на стопанисването на горите - от създаването и опазването на горите до осъществяване на горскостопански дейности, свързани с ползването на база на ресурсния им потенциал, в т.ч. дървесина и недървесни горски продукти. ДДВС/ДДБ през този период функционира като публични предприятия, като Законът за горите е основният обществен механизъм, чрез който държавата защитава едно от основните си публични блага - гората. Търговският закон, Законът за счетоводството и др. пък са обществените механизми за развитието им като легитимни стопански субекти.

В периода 2007 - 2009 г. идва поредната реформа, като държавното управление на горския сектор е възложено на създадената с ПМС № 168 на МС от 23.07.2007 г. Държавна агенция по горите (ДАГ), която е независима агенция на подчинение на Министерския съвет. Институционалните промени запазват тристепенната структура за управление на горите, т.е. Държавната агенция по горите, 16 регионални дирекции по горите, 141 държавни горски стопанства (ДГС) и 37 държавни ловни стопанства (ДЛС), като в чл. 24, ал. 1 на ЗГ (изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) е регламентирано: „За осъществяване стопанисването на държавния горски фонд и охрана на горите и земите от горския фонд се създават държавни горски стопанства. Държавните горски стопанства са самостоятелни юридически лица със статут на държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон“.

„За осъществяване стопанисването на държавния горски фонд и охрана на горите и земите от горския фонд се създават държавни горски стопанства. Държавните горски стопанства са самостоятелни юридически лица със статут на държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон“.

Тези горски предприятия - ДГС и ДЛС, работят по договор с Държавната агенция по горите като търговски финансово независими дружества - като държавни фирми, които не могат да бъдат обявени в несъстоятелност. Регионалните дирекции по горите упражняват контролни функции и имат известни управленски и контролни отговорности над тях. Междувременно със Закона за лова и опазване на дивеча от април 2008 г. се уредя статутът на 28 държавните ловни стопанства, които са реструктурираните държавни дивечовъдни станции, съществуващи от 2001 до 2002 г., със статут на държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.

В периода 2009 - 2011 г., който можем да наречем преходен към последния период, след приемането на нов Закон за горите, с ПМС № 246 от 15.10.2009 г. Държавната агенция по горите към Министерския съвет е преобразувана в Изпълнителна агенция по горите към министъра на земеделието и храните (второстепенен разпоредител с бюджетни кредити). В ЗГ (обн. в ДВ, бр. 125 от 29.12.1997 г., изм. и доп., бр. 80 от 9.10.2009 г.) промените за преминаването на ДАГ в ИАГ и за ДЛ и ДДВС в ДГС и ДЛС са отразени в членове от 20 до

24 „ж“, като изрично в чл. 24, ал. 1 е регламентирано: „За осъществяване стопанисването на държавния горски фонд и охрана на горите и земите от горския фонд се създават държавни горски стопанства. Държавните горски стопанства са самостоятелни юридически лица със статут на държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон“.

Кратката хронология на множеството преобразувания и промени в институционалната рамка на управлението на държавния горски сектор в този период води до следните изводи:

1. За период от около 22 г. - от 1989 до 2011 г., са извършени 7 структурни преобразувания/реформи в държавния горски сектор, като всяка от тях е с кратка продължителност.

2. Честите промени в периода от 1989 до 2011 г. са базирани основно на политическата конюнктурата и често пъти са неоправдани. Особено негативна и показателна е реформата, довела до създаването на голям брой търговски фирми/дружества в периода 1999 - 2002 г., първоначално държавни, с прехвърлени им движими и недвижими активи от държавните горски структури, впоследствие приватизирани и разграбени, източени, фалирали или обявени в ликвидация, което освен всички негативи доведе и до неизпълнение или слабо изпълнение на заложените търговски и общественоползвателни функции от структурите. Това е опит и урок за това, което е възможно да стане и на днешния етап в развитието на сектора, ако се допусне преобразуването на държавните горски предприятия в търговски дружества - ЕАД, АД и др. форми.

3. Освен това честите преобразувания доведоха до липсата на капацитет в създаваните нови структури и на стимул за кадрово развитие и въвеждане на добри практики. За това допринася и липсата на мотивация, сигурност и перспектива.

III. Трети етап: Нов Закон за горите от 2011 г., нова реформа и институционална промяна в държавния горски сектор

Държавното горско ведомство има над 145-годишна история и е премолило през много форми на управление, различни институционални структури и е претърпяло множество реформи. След 2011 г. с новия Закон за горите държавното горско ведомство претърпя поредната реформа, целяща разделяне на контролните функции от функциите на управление и стопанисване. Със този закон са създадени два функционални клона, от една страна, Изпълнителна агенция по горите (ИАГ) - за осъществяване на контролните функции, и от друга - 6 държавни горски предприятия по смисъла на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон (ТЗ) - за осъществяване на функциите на управление и стопанисване на държавните горски територии. Предложена е нова философия за преразпределяне на функциите на създадените нови институционални структури в държавния сектор „Гори“, независимо че и двата клона остават под ръководството (шапката) на министъра на земеделието и храните. Най-общо уредбата на двата функционални клона в ЗГ на практика обхваща:

1) Министърът на земеделието и храните с редица правомощия: одобрява програмни документи, приема подзаконовни нормативни актове, издава административни актове и извършва други действия от негова компетентност, включително относно държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ.

2) Изпълнителна агенция по горите, ръководена от изпълнителен директор, който разработва стратегическия план за развитие на горския сектор и упражнява редица правомощия, регламентирани в чл. 5 от Устройствения правилник на ИАГ от 2011 година. В глава 9 на ЗГ е разписана най-общо уредбата на ИАГ - юридическо лице на бюджетна издръжка, чрез което министърът на земеделието и храните осъществява държавната политика в областта на горското стопанство (чл. 154, ал. 1 от ЗГ) и с компетенции, изброени в чл. 156, ал. 1 от ЗГ. Тези компетенции са преобладаващо с организационен, контролен, стратегически и планов характер. Териториалните структури на ИАГ са 16 регионални дирекции по горите (РДГ), които са юридически лица на бюджетна издръжка, както и специализирани звена - горски семействени и лесозащитни станции, дирекции на природни паркове и редицата на писане „Гора“.

3) В глава 10 на ЗГ, от чл. 163 до чл. 180, е регламентирана уредбата на държавните предприятия (ДП), като с чл. 163, ал. 1 от ЗГ са образувани 6 ДП, посочени поимено в Приложение 1 към закона, всяко от които е самостоятелно юридическо лице със статут на държавно предприятие по смисъла на чл. 62, ал. 3 от ТЗ и с район на дейност, определен със заповед на министъра на земеделието и храните. Те имат двустепенна структура - централно управление и териториални подразделения (П) Общият брой на ТП на държавните предприятия по ЗГ, чиито функции са разписани в чл. 173 и чл. 174 от ЗГ, където е определено, че държавните горски и държавните ловни стопанства (ДГС и ДЛС) са териториални подразделения на държавните предприятия (ДП), които осъществяват функциите на предприятието в определени им район на дейност, понастоящем е 160, от които 130 ДГС и 30 ДЛС, разпределени по ДП, както следва: Северозападно ДП - 21 ТП - 19 ДГС и 2 ДЛС; Северноцентрално ДП - 16 ТП - 12 ДГС и 4 ДЛС; Североизточно ДП - 18 ТП - 13 ДГС и 5 ДЛС; Югоизточно ДП - 32 ТП - 26 ДГС и 6 ДЛС; Южноцентрално ДП - 35 ТП - 28 ДГС и 7 ДЛС; Югозападно ДП - 38 ТП - 32 ДГС и 6 ДЛС.

Като част от управлението на държавните горски територии една от най-важните функции на държавните горски предприятия е изпълнението на планираните дейности в горскостопанските планове, определящи допустимия размер на ползването на горските ресурси. Предприятията осъществяват и дейности по създаването, отглеждането и поддържането на здрави, устойчиви и високопродуктивни гори, осигурявайки изпълнението на всички необходими дейности за това. С цел запазване на държавното имущество и държавната собственост в ЗГ са въведени редица защитни разпоредби - забрана за предприятия да извършват разпоредителни сделки с горски територии, да осъществяват ипотечни и залози върху тях, да създават търговски дружества, както и да участват в тях, забрана за откриване на производството по несъстоятелност и за приватизация. За обезпечаване на финансово стабилност и осигуряване на целеви инвестиции законът регламентира създаването на предприятия на фондове „Инвестиции в горите“ и „Резервен“.

Териториалните подразделения на ДП са част от организационната структура на съответното предприятие с различно териториално местоположение от централното му управление и териториална компетентност, но те не са клонове по смисъла на Търговския закон.

Предоставените за управление на предприятията горски територии - държавна собственост, са с площ около 2 890 000 ха, оценени на стойност над 70 милиарда лева - 27 млрд. лв. стойност само на земята и приблизителна стойност от над 43 млрд. лв. на дървесния запас, който е около 506 млн. м³.

Изводите за третия етап на институционални и структурни промени и реформи в горите от 2011 г. досега са:

1. Липсва цялостно разграничаване на изпълняваните дейности от двата функционални клона, какъвто е първоначалния замисъл на реформата. Разделението на дейностите, изпълнявани от бюджетно-административното и институционално управление и контрола на горските територии в лицето на ИАГ и регионалните й структури, от стопанските дейности, възложени на държавните предприятия чрез териториалните им подразделения, не е пълно, тъй като предприятията имат и изпълняват множество публични и контролни функции и правомощия. Освен това, принципалът и на двата функционални клона в държавния горски сектор е министърът на земеделието и храните.

2. Държавните предприятия изпълняват възложените им със закон публични функции по управление, защита и контрол на горските територии - държавна собственост и в някои случаи - собственост на общини и други лица, както и значителна стопанска дейност, чрез приходите от която финансират изпълнението на публичните функции и изпълнението на мероприятията, предвидени в утвърдените горскостопански и финансови планове. С това те се самоиздържаат и не получават бюджетни средства.

3. Независимо че през последните години управлението в страната е сравнително нестабилно, моделът на управление на държавния горски сектор показва устойчивост и стабилност в продължение на над 12 години от създаването и стартирането му през 2011 г. с новия Закон за горите, което е сигурен признак за работещ и устойчив модел на управление. Не са налице динамичните, често пъти необосновани и неподходящи организационни и институционални реформи, които той претърпява преди 2011 г., които в голямата си част са повлияли от политическата конюнктурата.

Евентуални структурни реформи и институционални промени в държавния горски сектор

1. В Програмата на Правителството за управление на Република България за периода юни 2023 - декември 2024 г. в областта на институционалните промени е заложен цел: 15.1.5. Обновяване от Министерския съвет и въвеждане в Народното събрание на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за горите, като целта на законопроекта е обособяването на Изпълнителната агенция по горите като самостоятелна Държавна агенция по горите. Посочения срок за изпълнение е юни 2024 г.

2. Относно държавните предприятия с Решение № 231 на Министерския съвет от 18.03.2021 г. е одобрен изготвеният през ноември 2020 г. Анализ на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия за изясняване на характера на осъществяваната от тях дейност - предимно търговска или предимно публични функции и политики. Въз основа на анализа министрите, упражняващи правомощията на държавата в държавните предприятия, следва да подготвят функционален анализ на всяко предприятие от техния ресор и да направят предложения за преобразуването му. Важно е да отбележим, че в одобрения от МС анализ дейността на шестте ДП по ЗГ е определена като такава с преобладаващо търговски характер, при наличието на възложени им публични функции и политики. Впоследствие с Решение №1045/21.12.2022 г. на Министерския съвет за приемане на Програма за преобразуване на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия е приета такава програма, като посочените в нея шест държавни предприятия по чл. 163 от ЗГ се преобразуват като икономически обособени лица по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси, поради това, че осъществяват публични функции и политики. За информация - необходимостта да бъдат преобразувани ДП, създадени със специални закони, се обосновава и в изпълнение на поети ангажименти от България във връзка с присъединяване към Валутния механизъм ERM II и Банковия съюз и във връзка с изпълнението на Националния ПБУ.

Поуките и очакванията са следните:

1. Честите институционални промени се отразяват зле на сектора „Гори“. За неговото развитие са необходими стабилност и устойчивост, за да изпълнява както обществено полезните функции, свързани с опазване и подобряване състоянието на българската гора, така и стопанските функции. От друга страна, това е необходимо и за изграждане на капацитет, създаване на стимул и мотивация за кадрово развитие и въвеждане на добри практики и допринася за изграждане на сигурност и перспектива за работещите в сектора.

2. Най-общо възможните варианти за промени и евентуални структурни реформи, дискутирани и в различна степен очаквани от лесовъдската колегия, са:

- Преобразуване на Изпълнителна агенция по горите в самостоятелна Държавна агенция по горите към МС в изпълнение на Програмата на правителството, при запазване на досегашния статут на държавните горски предприятия.
- Обединяване в единна структура на ИАГ и ДП например под формата на Държавна агенция по горите (ДАГ) предвид следните съображения: силно изразен публичен характер на ДП и приетите държавни политики предполага, че те биха могли да се управляват по административен ред в централно горско ведомство, определящо политиката и стратегията за управление на горските и ловните ресурси. Освен това и при сегашното институционално състояние на двата функционални клона в сектор „Гори“ част от дейностите, които те изпълняват, се преплитат и допълват.
- Запазване на сегашния модел на управление и на двата функционални клона, със или без известни изменения и допълнения в ЗГ и/или техните устройствени правилници, с цел подобряване на някои детайли в структурно и организационно отношение, в т.ч. и за отваряне на горския сектор към обществото чрез създаване на регионални обществени съвети от заинтересовани страни за обсъждане на важни за сектора и населението от регионите въпроси.

Д-р инж. Любчо ТРИЧКОВ
главен специалист в ИАГ

IN MEMORIAM

На 20 февруари почина инж. Стоян Димитров Лачков.
Роден е на 28.01.1941 г в Перущица, Пловдивска област. Завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1967 година.

Работа започва в „Агрореспект“, филиал - Пловдив. Участва активно в изготвяне на лесоустройствените

проекти на горски стопанства, главно в Родопите.
От 1986 г до пенсионирането си през 2002 г. работи като лесничей и заместник-директор на Горско стопанство - Кричим.

Уважаван колега и лесовъд, работи всеотдайно за преуспяване на горското стопанство в района.

Поклон пред светлата му памет!

На 4 март почина инж. Георги Петрушев Христов.

Роден е на 23.04. 1934 г. в София. Завършва ВЛТИ през 1957 година.

Работи последователно в подразделенията от системата на горите - Горпром - Берковица, Горпром - Дупница, „Агрореспект“, Горски стопанства в Розино, Симишти и Кресна, където 9 години е директор.

Като директор на ГС - Кресна, организира залесяванията на над 60 000 джа нови гори и значителното по обем противоерозионно строителство. Построени са десетки километри

горски автомобилни пътища, сгради и съоръжения. Ръководи дърводобива, който годишно надхвърля 20 000 м³ дървесина.

От 1973 г. до пенсионирането си през 1994 г. работи в централното горско ведомство - над 15 години е в направление по дърводобив, а след това е главен експерт по защитени територии. Инж. Петрушев направи много за увеличаване на ролята и мястото на народните/природните паркове, резерватите, природните забележителности, защитените местности и историческите места.

Автор е на 6 книги и редица туристически

пътеводители. Има много публикации и снимки на горска и екологична тематика, включително и във в. „Българска гора“.

До кончината си е председател на

Дружеството на лесовъдите ветерани - София, към Съюза на лесовъдите в България.

Поклон пред светлата му памет!

На 6 март почина доц. д-р Величко Георгиев Гагов.

Роден е на 16.04.1944 г. в Ракитово, Пазарджишка област. През 1963 г. завършва Техникум по горско стопанство „Христо Ботев“ - Велинград. ВЛТИ завършва през 1968 година.

Трудовият му път започва в ГС - Чехълново.

От 1970 г. е редовен аспирант в катедра „Лесовъдство“ във ВЛТИ, където през 1973 г. защитава дисертация и продължава работата си като асистент, старши и главен асистент по генетика и селекция на горскодървесните видове, а през 1985 г. е избран за доцент.

През 1987 - 1988 г. е заместник-декан на Факултет „Горско стопанство и озеленяване“, а през 1988 - 1993 г. - декан на Факултет „Горско стопанство“.

От 1993 до 1995 г. е първи зам.-председател на Комитета по горите към Министерския

съвет и председател на Ловния съвет.

Отново доцент в Лесотехническия университет е от 1995 година. От 2007 до 2011 г. е ръководител на катедра „Дендрология“, председател на Общото събрание на Факултета по горско стопанство.

Пенсионира се през 2012 година.

Научноизследователската и приложната дейност на доц. Гагов обхваща проучванията върху полиморфизма на някои от основните иглолистни видове. Пренася и популяризира опита на Швеция в България и Германия по съхраняване на горските генетични ресурси с изграждането на семепроизводствени градини и клонови архиви.

Научното наследство на доц. Гагов включва над 70 научни публикации, съавтор е на редица специализирани издания.

Поклон пред светлата му памет!

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

Кога работодателят може да прекрати трудовия договор на основание чл. 328, ал. 1, т. 2, пр. 2 от Кодекса на труда

ОТГОВОР: Това е едно от най-често прилаганите в практиката безвиновни основания за прекратяване на трудовите договори от страна на работодателя. „Щатът“, или „Щатно разписание“, представлява списъкът на общия брой на всички работници и служители и тяхното разпределение в предприятието и неговите отделни звена (отдели, цехове и други обособени единици). „Щатът“ това е персоналят, с който работодателят осъществява дейността си, т.е. това са всички лица, които работят по трудови договори и осъществяват производствената и служебната дейност при конкретния работодател. Щатното разписание, в зависимост от управлението на предприятието и неговата самостоятелност, се утвърждава еднолично от работодателя или от определен компетентен орган. За да може да се осъществи законосъобразно прекратяване на основание чл. 328, ал. 1, т. 2, пр. 2 от Кодекса на труда (КТ), при съкращаване на щата е необходимо намаление, премахване за в бъдеще на отделни бройки от общия утвърден брой на работниците и служителите в предприятието. При всяко съкращаване на щатните бройки се посочват наименованието и броят на съкратените длъжности - колко щатни бройки по-малко ще има в бъдеще и кои са длъжностите, които ще бъдат съкратени. Без значение за законността на прекратяването са причините, които са довели до съкращаването на тези щатни бройки, право на работодателя е да определя как ще се осъществява производственият процес и какви длъжности са му необходими. Негово е правото да определи какъв ще бъде броят на работниците на съответните длъжности, с които ще работи предприятието, и само работодателят или определен компетентен орган имат право да приемат и утвърждават щатното разписание.

За да е законно уволнението на основание чл. 328, ал. 1, т. 2, пр. 2 от КТ, на първо място то трябва да е реално. Съдът не може да преценива самото решение за съкращаване на щата - т.е. защо работодателят е решил да извърши съкращаване на конкретна щатна бройка. Съдът следи дали това съкращаване на щата е извършено по съответния ред - от органа или лицето, които имат право да вземат решение за това. На следващо място, когато се съкращава една длъжност, трябва за в бъдеще трудовата функция реално да не съществува в предприятието. Не е налице съкращаване на щата, когато съответната трудова функция се запазва, а само се променя името на длъжността,

ВЪПРОС: В кои случаи работодателят може да прекрати законно трудовия договор на основание чл. 328, ал. 1, т. 2, пр. 2 от Кодекса на труда (КТ) - при съкращаване на щата?

която ще я осъществява в бъдеще. В този случай съдът приема, че има фиктивно съкращаване на щата, което не е основание за законосъобразно прекратяване на трудовото правоотношение на работника. Нямаме законосъобразно уволнение на това основание, ако решение за съкращаване на щата е взето от лице, което няма правомощия да променя щатното разписание при конкретния работодател. Ако трудовият договор на работника, на когото се съкращава щатът, се прекрати преди да е влязло в сила решението за премахване на щатната бройка, това също ще бъде незаконно уволнение. Съдът следи внимателно за момента на прекратяване на трудовия договор на съкратения работник, т.е. датата на уволнението трябва да съпада или да следва датата, на която е извършено реално съкращаване на щата от компетентния орган.

Когато има съкращаване в щата на една или повече бройки за конкретна длъжност, а в предприятието работят повече хора на тази длъжност - например съкращават се трима инженери от десет, работодателят, за да прекрати законосъобразно трудовите договори на съкратените трима инженери, е длъжен да извърши подбор между всички работещи инженери в предприятието. В този случай подборът е задължителен и ако не бъде извършен или бъде незаконно съкратен, то съкратението на уволнения работник ще бъде незаконно съкратено и съдът ще отмени заповедта за прекратяване на трудовия договор на работника и той ще бъде възстановен на работа. Подборът трябва да бъде извършен съгласно критериите, определени в чл. 329 от КТ. Критериите, определени в закона, са два: по-високата квалификация и нивото на изпълнение на възложената работа. Целите на подбора са да се защити „интересът на производството и службата“, за да може „на работа да останат тези, които имат по-висока квалификация и работят по-добре“. Тези критерии са „професионални“ и „икономически“, но те служат не само да защитят интересите на работодателя, а и за да се въведе обективност и справедливост при извършване на подбора. Идеята на законодателя е чрез подбора на работа да останат работниците, които работят

по-добре и имат по-висока квалификация. Упражняването на правото на подбор подлежи на съдебен контрол, особено когато той е задължителен. Съгласно Тълкувателно решение № 3/16.01.2012 г. на ВКС по гр. д. № 3/2011 г. ОСГК: „Преценката на работодателя по чл. 329, ал. 1 от КТ кой от работниците работи по-добре подлежи на съдебен контрол в производството по иск с правно основание чл. 344, ал. 1 от КТ, при упражняването на който съдът проверява основават ли се приетите от работодателя оценки по законови критерии по чл. 329, ал. 1 от КТ на действително притежаваните от работниците и служителите квалификации и ниво на изпълнение на възложената работа“.

Съгласно съдебната практика „съкращаване на щата“ има и в случаите, когато част от трудовите функции се запазват и преминават към друга длъжност или когато трудовите функции изцяло се разпределят между други длъжности. Реално съкращаване на щата е налице и когато при запазване на общата численост на персонала се закриват щатни бройки на определени длъжности и се откриват нови щатни места за длъжности с различни трудови функции, както и при трансформация на длъжностите. Когато се преценява реалността на съкращаването, съдът извършва преценка за идентичност на трудовите функции с оглед естеството на възложената работа. Изводът за идентичност не може да се изведе само от наименованието на длъжността, нито от механичното сравнение на трудовите задължения по дължинна характеристика. Едни и същи задължения по дължинна характеристика могат да съдържат същностни различия в зависимост от съответната длъжност; от йерархичното и място в структурата на предприятието; от организацията на предприятието. Ето защо при преценката за идентичност на трудовите задължения трябва да се изхожда от естеството на работа, от собствените задължения за длъжността - от това има ли съществена разлика в трудовите функции с оглед характера и естеството на възложената работа за длъжността.

Справка: чл. 328, ал. 1, т. 2, пр. 2 от КТ; чл. 329, ал. 1 от КТ; чл. 344, ал. 1 от КТ; Тълкувателно решение № 3/16.01.2012 г. на ВКС по т.г. № 3/2011 г. ОСГК и Решение № 50089 от 30.03. по сп. г./2022 г. IV г. о. на ВКС.

Димитър НАЙДЕНОВ
юрист ФСОГСДП

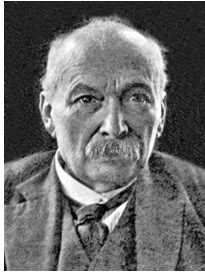
115 години от създаването на Съюза на лесовъдите в България

Опазването и умножаването на горското богатство - приоритет за обединяване на колегията

НАЧАЛОТО

На 20 април 1909 г. в София се провежда учредителният конгрес, на който се основава Българското горско дружество. Сдружението на българските лесовъди си поставя за цел обединяването на лесовъдите за защита на правата и професионалните интереси на членовете, подобряване на състоянието на горите, устройство на горското стопанство, борба с ерозията в опустошените планински райони. В онези трудни времена Дружеството намира сили и смелост да издигне глас на протест срещу разграбването на горите и срещу концесионната им експлоатация. Така в зората на формирането на националната лесовъдска позиция сдружената в организацията колегия прави своята ясна, мотивирана и категорична оценка на политиката на упра-

за оживление и активизиране на дружеството в с т в е н и я живот до прекратяването на неговата дейност през 1948 година. Този м о м е н т настъпва, когато на последното Общо събрание, проведено на 15 и 16 ф е в р у а р и

Стефан Дончев

на каузата на българската гора.

На последващите два конгреса са обсъдени и приети нов устав, платформа за национална горска политика и статут на българските лесовъди. Организацията се преименува на Съюз на лесовъдите в България.

СЛБ укрепва организационно, увеличава членската си маса, създават се регионалните дружества на лесовъдите по места. Съюзът става инициатор на много мероприятия в полза на българската гора, проявява се като опонент и противник на незаконни действия в горския сектор. Среща подкрепата на цялата лесовъдска колегия в отстояването на провеждането на дългосрочна научно-обоснована горска политика.

НАСТОЯЩЕТО

Работата на СЛБ е активизиране на лесовъдската колегия в обществения живот на страната, и най-вече при решаването на проблемите в горския отрасъл. Налице е стремеж и амбиция за възстановяване и съхраняване на най-добрите традиции от миналото, за издигане на престога на лесовъда в обществото.

През 1999 г. Съюзът на лесовъдите в България е приет за редовен член на Съюза на европейските лесовъди. СЕЛ провежда в България през 2006 и 2014 г. годишните си конференции, като третата такава предстои през тази година - 2024. През 2006 г. на

Юндола е залесена Европейската гора.

През 2023 г. Съюзът на европейските лесовъди избира за зам.-председател д-р инж. Анна Петракиева - зам.-председател на СЛБ и понастоящем заместник изпълнителен директор на ИАГ.

С решение на Съюзния съвет през 1996 г. се създава и утвърждава отличителното „Лесовъд на годината“. През 2011 г. СЛБ иницира Първата национална среща на носителите на званието „Лесовъд на годината“, които създават Алегията на лесовъда в парковото пространство на Клисурския манастир.

От 2005 г. Съюзът започва да издава вестник „Българска гора“, с което се възстановява традицията организацията да има свой печатен орган.

Дейността на Съюза на лесовъдите в България продължава да се основава на приетата на Общото събрание от 28.04.2010 г. Мандатна програма за работата през периода 2015 - 2020 година. В Програмата е потвърдена основната визия за дейността на Съюза, която е с насоча „следващите поколения да получат от горите комплекс от екологични, икономически и социални продукти, свойства, функции, ползи и услуги, поне в такива размери, които получават днес“. Основните цели са: отстояване и важни събития на провеждането на дългосрочна научнообоснована горска политика; утвърждаване на авторитета на лесовъдската професия и организация; издигане на професионалната и общата култура на българските лесовъди.

Управителният съвет на Съюза е в основата на множество подписки, становища и отворени писма до политическата и изпълнителната власт на държавата и иницира или участва в редица срещи и кръгли маси по проблемите на горския сектор.

От 2009 г. СЛБ започва изграждането и тържественото откриване на паметниците и

Връчване за първи път на учреденият от СЛБ при „Лесовъд на годината“ на инж. Атанас Ташев - директор на РДГ - Смолян, от председателя на Съюза инж. Богдан Богданов, Попово, 06.04.1996 г.

мемориални плочи, посветени на важните дати, събития и личност от историята на горското дело у нас и продължава активно да участва в инициативата на сп. „Гора“ за издирването и почитването на паметни знаци на заслужили лесовъди. Традиция, създадена от СЛБ, е полагането в навечерието на Седмица на гората на венци и цветя през

Участници в Учредителния конгрес на лесовъдите през 1909 г. в София

вляващите кръгове и отношението им към едно от най-ценните национални богатства - горите.

Първият председател на Дружеството е Стефан Дончев.

През 1910 г. се появява печатният орган на Дружеството - „Горски преглед“, който излиза до 1943 година.

В началото на ХХ в. Дружеството на българските лесовъди разработва основни принципи на бъдещия Закон за горите. По инициатива на Дружеството са направени предложения за откриване на първото Горско училище (1920 г.), на Лесовъдния отдел към Средното техническо училище в София (1919 г.) и Лесовъдния профил на Агрономическия факултет (1924 г.), както и организирането на горското опитно дело в нашата страна.

По-късно Дружеството участва в създаването на Федерацията на дружествата на лесовъдите и агрономите (1927 г.). Направено е предложение пред научните и обществените институции за създаването на Съюза за защита на природата (1928 г.). През 1927 г. Дружеството и лесовъдската колегия от цялата страна подкрепят идеята да се организира подписка за набране на средства, с които е закупен Дом на лесовъда, който обаче по-късно бива отнет и предаден на профсъюзите.

Животът и дейността на дружеството преминава през сложни и съдебни перипетии - от всеобщия ентузиазъм и готовността

1948 г., се приема съдбовно за Дружеството на българските лесовъди решение за негово разпускане и причисляване като секция към Профсъюза на земеделските и горските работници и служители.

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Настъпните обществено-политически промени в България след 10 ноември 1989 г. създават предпоставки за възстановяване на съсловните организации и съюзи. На 11 януари 1990 г. се възстановява Дружеството на българските лесовъди. На 3 май същата година се провежда Учредително събрание, на което възстановеното дружество престава в Независимия съюз на българските лесовъди с председател проф. Христо Сираков. На 12 октомври 1990 г. се състои първият учредителен конгрес на възстановената организация - наследник на Българското горско дружество и законен приемник на непреходното дело на няколко поколения лесовъди, посветили живота си

Президиум на Първия учредителен конгрес на Независимия съюз на лесовъдите в България, София, 12.10.1990 г.

Управителният съвет, избран на Шестия конгрес на СЛБ, с председател проф. Димитър Коларов, София, 2000 г.

Заседание на Годишната конференция на Съюза на европейските лесовъди в резиденция „Бояна“, София, 2006 г.

Управителен съвет на СЛБ с председател проф. Иван Палигоров, София, 2014 г.

Европейска гора, създадена пред 2006 г., с лесовъдската колегия на честването на Международния ден на горите, Юндола, 21 март, 2023 г.

Мемориала на лесовъда, създаден в Лесотехническият университет. През 2009 г. е открита паметна плоча „100 г. СЛБ“.

През 2023 г. е открита Експозиция на горското дело в УОГС - Юндола, като работата по нейното обогатяване продължава.

От 2015 г. по инициатива на СЛБ, СЕЛ, ИАГ и с подкрепата на МЗХ започва обучение на служителите в системата на горите по „Горска педагогика“, а в Лесотехническият университет е открита същата дисциплина. Почти 10 г. горските педагози обучават и възпитават подрастващи в знание и любов към гора.

Съюзът на лесовъдите в България оценява постигнатото досега в горския сектор, съпричастен е с проблемите му и провежда своята дейност в подкрепа на преодоляването им, като насочва усилията на цялата лесовъдска колегия.